

Procedury postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo oraz związanych z zagrożeniem dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją

Procedury zawarte w poniższym opracowaniu obowiązują wszystkich nauczycieli oraz inne osoby pracujące w Szkole.

Z opracowaniem zapoznani zostaną uczniowie naszej szkoły oraz ich rodzice (opiekunowie prawni). Procedury postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa w szkole oraz ułatwienie i ujednolicenie sposobów reagowania.

O obowiązujących procedurach w sytuacjach zagrożenia wychowawcy informują rodziców na spotkaniach z rodzicami oraz uczniów podczas zajęć z wychowawcą klasy. Poniższe procedury są dostępne w sekretariacie szkoły oraz są publikowane w serwisie internetowym szkoły.

PODSTAWY PRAWNE STOSOWANYCH PROCEDUR:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 1982 r. nr 35 poz. 228 z późniejszymi zmianami – tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. nr 117 poz. 109) oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu Alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35 poz. 230 z późniejszymi zmianami)
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2003 r. Nr 34 poz. 1998)
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. nr 30 poz. 179 z późniejszymi zmianami)
5. Zarządzenie nr 590/03 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003r. w sprawie form i metod działań Policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich
6. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. nr 67 poz. 329 z późniejszymi zmianami)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. nr 26 poz. 226)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie zasad udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. nr 13 poz. 110)
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

I. Rażące zachowania ucznia w szkole:

1. znieważanie innych uczniów, ich rodziców, nauczyciela lub innych pracowników szkoły
2. uniemożliwianie lub notoryczne utrudnianie prowadzenia zajęć,
3. fałszowanie dokumentów (usprawiedliwień, ocen, itp.),
4. celowe niszczenie lub kradzież mienia szkolnego lub prywatnego,
5. wagarowanie,
6. chuligaństwo, m.in. wszczynanie bójek, awantur, używanie wulgarnego słownictwa, wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy, psychiczne i fizyczne znęcanie się nad innymi, zastraszanie, używanie gróźb karalnych...
7. posiadanie, handel i używanie środków odurzających i narkotyków,
8. palenie papierosów, spożywanie napojów alkoholowych,
9. odmowę udziału w reprezentacji szkoły, jeśli został do tego wyznaczony,
10. stosowanie cyberprzemocy.

II. Rodzaje kar

1. ustne upomnienie wychowawcy klasy;
2. ustne upomnienie dyrektora;
3. skierowanie listu do rodziców przez wychowawcę klasy;
4. nagana udzielona przez dyrektora szkoły;
5. zakaz udziału w imprezach szkolnych i pozaszkolnych wydany przez dyrektora szkoły

III. System reagowania

1. Należy reagować na każdą sytuację, w której występuje agresja i przemoc – brak reakcji komunikuje uczniom, że mają prawo się tak zachowywać, - doraźne sytuacje wymagają szybkiej i zdecydowanej interwencji, - ważne jest wykazanie troski o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary jak i sprawcy).
2. Nie należy potępiać ucznia, ale wskazać na złe zachowania, jasno wyrażać brak zgody na stosowanie agresji i przemocy, - każdą sytuację należy wnikliwie rozpatrywać, - konieczne jest współdziałanie z innymi nauczycielami i pracownikami szkoły oraz udzielanie sobie nawzajem wsparcia.

IV. Formy dokumentowania interwencji:

1. Wpisy uwag pozytywnych, negatywnych i neutralnych do *Mobidziennika*
2. List wychowawcy do rodziców.
3. Upomnienie ustne wychowawcy lub dyrektora – zapis w *Mobidzienniku* – zachowanie ucznia /uwagi
4. Nagana dyrektora – na piśmie

V. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.

1. W przypadku zauważenia agresywnego zachowania ucznia nauczyciel
 - a) powstrzymuje agresywne zachowanie ucznia/ów
 - b) powiadamia wychowawcę klasy o zaistniałym fakcie.
 - c) powiadamia rodziców ucznia – wpis w *Mobidzienniku*
2. Wychowawca klasy :

- a) przeprowadza rozmowę z uczniem, uświadamiając mu nieodpowiednie zachowanie;
 - b) zwraca się z pisemną prośbą o zgłoszenie się rodzica (prawnego opiekuna) do szkoły;
 - c) informuje rodziców ucznia o jego agresywnym zachowaniu, zwracając uwagę na przeprowadzenie przez rodziców rozmowy z dzieckiem na temat przestrzegania praw człowieka, budowania pozytywnych relacji międzyludzkich;
 - d) wraz z pedagogiem szkolnym analizują przyczyny zaburzonego zachowania ucznia, pomagając rodzicom w doborze metod wychowawczych ;
 - e) odnotowuje fakt przeprowadzonej rozmowy w Mobidzienniku i przekazuje informację rodzicom ucznia.
3. W przypadku utrzymywania się nieprawidłowych relacji ucznia z rówieśnikami (pobicia, zaczepianie itp.), wychowawca, pedagog szkolny kieruje do rodziców dziecka prośbą o przeprowadzenie badań psychologicznych, w celu otrzymania dalszych wskazówek dot. prowadzenia ucznia.
 4. W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą ucznia kieruje wnioskiem do Sadu Rejonowego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w Toruniu o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.
 5. Wpływ na ocenę z zachowania.

VI. Procedura postępowania nauczyciela z uczniem sprawiającym problemy wychowawcze.

1. Wychowawca klasy :
 - a) podejmuje działania wychowawcze zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemów szkolnych ucznia;
 - b) informuje rodziców o istniejących trudnościach i zapoznaje ich ze swoim planem działań, jednocześnie zobowiązując rodziców do rzetelnej współpracy.
2. W przypadku utrzymujących się trudności wychowawczych z uczniem wychowawca klasy inicjuje spotkania z pedagogiem szkolnym celem uzyskania pomocy i wsparcia w przewyciężaniu problemów wychowawczych.
3. Wychowawca informuje rodziców ucznia o możliwości uczestniczenia w spotkaniu.
4. Pedagog we współpracy z wychowawcą klasy przeprowadza diagnozę problemów wychowawczych ucznia.
5. Wychowawca występuje do rodziców z prośbą o przeprowadzenie badań w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Toruniu, rzetelnie informując rodzica o znaczeniu opinii w dalszej edukacji ucznia.
6. W przypadku nie podjęcia działań przez rodziców w celu przeprowadzenia badań w poradni, a dotyczących ucznia zagrażającego bezpieczeństwu innych, nauczyciel postępuje zgodnie z procedurą dotyczącą postępowania z uczniem agresywnym.
7. Na najbliższym plenarnym posiedzeniu Rady Pedagogicznej wychowawca szczegółowo zapoznaje grono nauczycielskie z zaistniałym problemem, przedstawia dotychczasowe działania oraz stan faktyczny.
8. Wpływ na ocenę z zachowania.

VII. Procedura postępowania wobec ucznia uchylającego się od realizowania obowiązku szkolnego.

1. Wychowawca zobowiązany jest do prowadzenia systematycznej kontroli frekwencji uczniów.

2. Nauczyciel odnotowuje każdą nieobecność ucznia na prowadzonych przez siebie zajęciach lekcyjnych.
3. Rodzice mają obowiązek wnioskować do wychowawcy o usprawiedliwienie nieobecności dziecka niezwłocznie po ustaniu przyczyny nieobecności dziecka na zajęciach szkolnych.
4. W przypadku planowanej długotrwałej nieobecności dziecka na zajęciach, rodzice są zobowiązani do poinformowania o tym fakcie wychowawcę klasy.
5. Jeżeli nieobecności ucznia nie zostaną usprawiedliwione w wyznaczonym terminie, wychowawca powiadamia pisemnie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia o nieobecnościach ich dziecka.
6. Rodzice mogą też być poproszeni o zgłoszenie się do szkoły w celu wyjaśnienia nieobecności dziecka.
7. W przypadku braku współpracy rodzica (opiekuna) z wychowawcą – rodzic nie uczestniczy w zebraniach, konsultacjach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne - oraz w przypadku dalszego uchylania się ucznia od obowiązku szkolnego, wychowawca zgłasza fakt dyrektorowi szkoły i pedagogowi szkolnemu.
8. Pedagog sprawdza przyczyny nieobecności ucznia poprzez:
 - a) rozmowę z rodzicami ucznia na terenie szkoły
 - b) wywiad w domu rodzinnym ucznia
9. Wychowawca, pedagog szkolny, psycholog oraz rodzice ucznia podejmują wspólne działania zaradcze w celu regularnego realizowania obowiązku szkolnego przez danego ucznia.
10. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego pedagog szkolny w porozumieniu z wychowawcą ucznia pisemnie informuje Sad Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich w Toruniu o uchylaniu się ucznia od obowiązku szkolnego.

VIII. Procedura wobec ucznia palącego papierosy na terenie szkoły

1. Powiadomienie wychowawcy,
2. Wpis uwagi do Mobidziennika
3. Rozmowa dyscyplinująca wychowawcy z uczniem, uświadomienie szkodliwości palenia papierosów,
4. Uczeń sprząta miejsce gdzie były palone papierosy,
5. Wychowawca powiadamia rodziców,
6. Uczeń przygotowuje i prezentuje na forum klasy referat na temat szkodliwości palenia papierosów,
7. Wpływ na ocenę z zachowania.

IX. Procedura postępowania wobec aktów zastraszania, wymuszania, wywierania presji również w przypadku cyberprzemocy

Działania wobec sprawcy:

1. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga szkolnego lub psychologa,
2. Wpis uwagi do Mobidziennika.
3. Przeprowadzenie rozmowy w celu wyjaśnienia przebiegu zdarzeń,
4. Wezwanie rodziców do szkoły.
5. W przypadku braku poprawy – ponowna rozmowa z rodzicami (pedagog szkolny w porozumieniu z rodzicami dziecka kieruje je na badania psychologiczne, w celu otrzymania dalszych wskazówek dot. prowadzenia ucznia).
6. Wpływ na ocenę z zachowania.

Działania wobec ofiary:

1. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga.
2. Przeprowadzenie rozmowy w celu wyjaśnienia przebiegu zdarzeń i udzielenie wsparcia.
3. Otoczenie ucznia we współpracy z psychologiem szkolnym szczególną opieką.
4. Możliwość skierowania ucznia na terapię dla ofiar przemocy.

X. Procedura postępowania wobec aktów wandalizmu.

1. Powiadomienie wychowawcy klasy.
2. W przypadku trwałych zniszczeń powiadomienie pedagoga i dyrektora.
3. Wpis uwagi do Mobidziennika.
4. Przeprowadzenie z uczniem rozmowy, w celu rozpoznania przyczyn zachowania.
5. Wezwanie rodziców (opiekunów) do szkoły.
6. Ustalenie wspólnie z rodzicami i uczniem sposobu i terminu naprawy wyrządzonych szkód lub uiszczenia opłaty za ich naprawę.
7. Wpływ na ocenę z zachowania.

XI. Procedura postępowania w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarnie zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).

1. Upomnienie słowne.
2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie.
3. Powiadomienie wychowawcy klasy (upomnienie wychowawcy).
4. W każdym przypadku, powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów oraz ewentualnie kuratora sądowego).
5. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy, powiadomienie dyrekcji szkoły.
6. W sytuacjach wyjątkowych, powtarzających się lub szczególnie trudnych prośba o bieżącą interwencję pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły (podczas lekcji).
7. Systematyczne spotkania z pedagogiem szkolnym.

VII. Postępowanie w sytuacji podejrzenia, że uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

1. Powiadomienie wychowawcy oraz dyrekcji.
2. Odizolowanie ucznia od reszty uczniów, lecz nie pozostawienie go samego.
3. Wezwanie rodziców. W przypadku odmowy przyjazdu rodziców lub niemożności skontaktowania się z rodzicami, zawiadomienie najbliższej jednostki policji.
4. Wezwanie lekarza, który podejmie decyzję o skierowaniu ucznia do domu lub placówki służby zdrowia lub przekazania ucznia do dyspozycji policji – w porozumieniu z dyrekcją szkoły.
5. Przeprowadzenie – późniejsze – rozmów z rodzicami w obecności ucznia i pedagoga szkolnego – zobowiązanie ucznia do zaniechania negatywnego zachowania – podjęcie ewentualnych działań terapeutycznych.
6. W przypadku powtórzenia się zdarzenia obowiązkowe powiadomienie policji i sądu rodzinnego.

XIII. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominające narkotyki.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawcy, pedagoga, dyrekcji) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu podejrzaną substancję, pokazał zawartość torby itp. Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie przeszukać odzieży ani torby ucznia – jest to czynność zastrzeżona dla policji.
2. Powiadomienie dyrekcji szkoły.
3. Powiadomienie o zaistniałym fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wezwanie do natychmiastowego stawiennictwa w szkole lub miejscu przebywania ucznia.
4. W przypadku odmowy przekazania substancji lub pokazania zawartości teczek i odzieży, szkoła wzywa policję, która przeszukuje ucznia oraz zabezpiecza substancję.
5. W przypadku oddania nauczycielowi przez ucznia podejrzanego substancji, szkoła przekazuje ją niezwłocznie policji.
6. Z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową oraz adnotację w kartotece ucznia.

XIV. Postępowanie w przypadku kradzieży

1. Przyjęcie zgłoszenia przez nauczyciela,
2. Wysłuchanie świadków, osób pokrzywdzonych i podejrzanych,
3. Ustalenie okoliczności zdarzenia oraz wartości skradzionej rzeczy,
4. Podjęcie próby ustalenia sprawcy i przeprowadzenie rozmowy uświadamiającej skutki czynu,
5. Powiadomienie dyrektora szkoły, pedagoga, wychowawcy klasy,
6. Powiadomienie rodziców lub opiekunów,
7. Zwrot skradzionej rzeczy lub ustalenie formy rekompensaty,
8. Sporządzenie notatki służbowej przez wychowawcę,
9. W przypadku nieustalenia sprawcy oraz kradzieży o dużej wartości wezwanie policji,
10. Dalszy tok postępowania prowadzi policja.

XV. Procedura postępowania w przypadku wystąpienia przemocy z użyciem Internetu oraz telefonu komórkowego.

1. Nauczyciel/wychowawca w przypadku podejrzenia, że zostały przy pomocy mediów naruszone dobra osobiste ucznia lub pracownika szkoły powiadamia o tym fakcie pedagoga/psychologa szkolnego.
2. Pedagog/psycholog zawiadamia Dyrektora Szkoły.
3. Pedagog/psycholog zapewnia bezpieczeństwo i wsparcie ofierze przemocy, jak również wspólnie z wychowawcą ustalają okoliczności zdarzenia, sprawców i zabezpieczają dowody.
4. Jeżeli sprawcami przemocy są uczniowie szkoły należy powiadomić rodziców/ prawnych opiekunów o zaistniałej sytuacji.
5. Pedagog przeprowadza rozmowę wyjaśniającą, informując zainteresowane osoby o dalszym postępowaniu i konsekwencjach prawnych. Zobowiązuje ucznia do usunięcia materiału ze szkodliwymi treściami.
6. W sytuacji braku możliwości współpracy z rodzicami/ prawnymi opiekunami ucznia, sprawcy przemocy, pedagog szkolny w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły zwraca się z prośbą do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację rodziny.
7. Jeżeli zostały naruszone dobra osobiste pracownika szkoły przez ucznia, po dokładnym przeanalizowaniu sprawy, powiadomieniu Dyrekcji Szkoły, zgłoszeniu sprawy na policję, osoba pokrzywdzona ma możliwość dochodzenia swoich praw na drodze sądowej.
8. W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznan, zawiadamia się administratora sieci w celu usunięcia materiałów.